

Sari Essayah kd

Kirjallinen kysymys alueellisesta opintolainavähennysoikeudesta

Eduskunnan puhemiehelle

Elinvoimaisen maaseudun turvaaminen on yksi tärkeimmistä tulevaisuuskysymyksistä. Monet alueet ja kunnat ovat huolissaan alati etenevästä väestökadosta sekä voimistuvasta kaupungistumisesta ja alueiden eriytymisestä. Maaseuduille rakentuneet osaamisen kehdot ja siellä sijaitsevat yritykset tarvitsevat kuitenkin yhä enenevässä määrin osaavaa työvoimaa.

Viimeisen tilastoidun neljännesvuoden avoimista työpaikoista neljä viidesosaa oli yksityisellä sektorilla. Kuntien tai kuntayhtymien tarjoamien työpaikkojen määrä lähes tuplaantui 6 000:een. Avoimien työpaikkojen määrä lisääntyi Uudenmaan lisäksi myös Pohjois- ja Itä-Suomessa. Työpaikkoja avautui määrällisesti eniten informaation ja viestinnän alalla. Toimialoittain mitattuna eniten avoimia paikkoja oli kaupan sekä kuljetuksen ja varastoinnin sekä majoitus- ja ravitsemustoiminnan parissa. Esimerkiksi MaRa ry:n mukaan hotelli- ja ravintola-ala tarvitsee seuraavien neljän vuoden aikana jopa 10 000 uutta työntekijää. Työnantajajärjestön mukaan työntekijöiden saanti alalle on heikentynyt parissa kolmessa vuodessa kaikkialla Suomessa.

Naapurimaassamme Norjassa on luotu järjestelmä, jonka keinoin koko maa kyetään pitämään asuttuna ja syrjäisimmillä seuduilla on tarjolla palveluita. Siellä vastavalmistunut voi saada opintovelkansa anteeksi, jos hän muuttaa työskentelemään tietyille alueille Pohjois-Norjassa. Henkilöllä on mahdollisuus saada työvuotta kohden anteeksi 25 000 NOK (n. 2 600 euroa), joka vähennetään suoraan Lånekassenin myöntämästä lainasta. Toisin kuin Suomessa, Norjassa opintolainan myöntää valtion opintotukikeskus Lånekassen. Sen lisäksi, että opintovelan saa asteittain anteeksi, valtio myös maksaa kustannukset, jotka syntyvät uuteen asuinpaikkaan muuttamisesta. Vaihtoehdon houkuttelevuutta lisää myös se, että osassa Pohjois-Norjan alueista on matalampi veroprosentti ja sähkövero.

Kaupungistuminen nähdään usein väistämättömänä kehityskulkuna, johon Suomenkin on lopulta alistuttava. Maaseutujen osaamisen kehdoilla on potentiaalia olla tulevaisuudessa merkittäviä innovaatiokeskuksia, jos vain poliittista tahtoa niiden tukemiseen löytyy. Maaseudun merkitystä tulevaisuudessa puoltaa myös se, että puhtaan ruoan, veden ja kotimaisten raaka-aineiden merkitys on korostumaan päin niin Suomessa kuin Euroopassa. Ilman maaseudun raaka-ainevarantoa ei kasvukeskuksilla ole eväitä menestyä.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Kirjallinen kysymys KK 156/2020 vp

Aikooko hallitus käynnistää selvitystyön Norjan esimerkin mukaisen alueellisen opintolainavähennysoikeuden toteuttamisesta, jonka tarkoituksena on helpottaa työvoimapulaa maakuntakeskusten ulkopuolella ja siten varmistaa koko Suomen pysyminen elinvoimaisena?

Helsingissä 10.3.2020

Sari Essayah kd